

Párlat

SL

A minap, mondjuk így, ez olyan *jó kezdésnek*, a minap
egy megsárgult, régi fénykép került a kezembe, fénykép.
a századelőről, gondolom, már ahogy az él a mi megkésett fantáziánkban.
a fantáziánk pedig eléggé megbízhatatlan eszköz a
múlt dolgain való elbí- belődéshez; nos, a lényeg
az, hogy egy régi fényképpel találkoztam, és ez a fénykép
egy kerékpárt ábrázolt, egy *velocipédet*; a badeni fürdő-
mester, Karl Drais remek járműve volt ez, vagy talán
annak egy kítűnő átíratá, eredeti angol (Dunlop)
légtömölös kerékabronccsal; a kormány alapján ítélve
versenykerékpár volt ez, jól lehetett száguldozni vele
a kukoricatáblákkal szegélyezett, *fenomenális pályákon*, mindent
magu(n)k mögött hagyva, országot-világot: urbi et orbi;
de ami a figyelemre méltó ezen a fotón, az nem a hámló vakolatú
fal mint háttér előtt megjelenő, nagyszerű jármű (tényleg
nagyszerű: *svájci órához* *hasonlítható csak a precizitás*,
mellyel a régi művész megalkotta ezt a nemes
kétkerekűt), a csodálatos ezen a fotón az, ami nem látszik,
a biciklista; a helyén ugyanis, ott, ahol előrehajolva, mintha az
oltárnál, a kerékpár vezetőjének kellene lennie, a fénykép
egészen váratlanul (és stb.) kifehéredik, szemképráztatóan
kifényesedik, *a fény átveszi az irányítást ...* De hiába
töreksem úgyis a sorok megfegyvelmezésére nem
tudom elmondani, hogy ez a fényesség nem valami *tech-*
nikai hiba, mely az előhívás során keletkezett, nem is későbbi,
a múltó (*málló*) idő hatásának betudható sérülés;
persze, hogy nem; ez a fény maga a kerékpáros, ez a *vakító*
fehér stráf maga a biciklista, az angyal bódító nyoma, melyet
a fotólemezen hagyott, hogy szárazon nyelhet csak, aki
látja az áttűnő lényt, erős térdét, a derék hajlását, a (mégis!)
megfeszített lábfej et, nem tudom elmondani az íveket, dallamokat,
mert nem is lehet elmondani talán, csak eljátszani egy hangszeren,
vagy éppen ellenkezőleg, *csak a csend* képes hírt
adni róluk, egy régi foto- gráfia megbarnult csendje.

HZ

ezek a szanszeviériák és diffenbachiák és passiflorák és calceolariák és trianorák és monsterák és filodendronok és krotonok és fikuszok ugyanis külön odafigyelést igényelnek, ügyelni kell a helyiség hőmérsékletére, naponta meg kell locsolni őket, hetente egyszer tápoldatot kell adni nekik, mindezeken túl pedig gondot kell fordítani a levelek tisztítására is - elég néha-néha nedves szivaccsal letörölgetnem a „zöldségek” leveleit, nem nagy teher;

HK

Ahol sűrűn érintjük őket, tárgyaink
fényesre kopnak. Nyomot
hagyunk a párnákon,
a székek ülőkéjén, mintha súlyunk
volna. Nem tapintható szálakkal
vagyunk összefűzve.
Keveset tudunk az átmenetről,
legfeljebb a tárgyak kopnak meg,
ahol sűrűn érintjük őket.
S egy ideig jelzik, merre jártunk.

HZ

Minden télen gyökérig elfagyott.
Tavasszal folyton újrakezdte.
Hajtások, rügyek, görbe levelek.
A termésre nem jutott idő.

HK

Egy új mozdulat, ahogy
kissé ferdén int a fejével,
ez korábban nem volt,

SL

egy kölcsönvett mozdulat,
nem egészen érthető,
idő kell megszokni,
mert már ez is az övé,

HZ

ez az újabb mozdulat,
ahogy biccent a fejével,
mintha jelezné, nem bánja,

HK

nem biztos, hogy ezt jelenti,
egyelőre csak találgatok
mi lehet ez a mozdulat.

NvJ

Abban a majdnem hidegben,
Abban a majdnem sötétben,
Ahogy összegyűlik valami,
Nagyjából a köldök táján,
Sűrűsödik,
Egyre erősebb,
A függönyök közti résen,
Préselődik, szűrődik be,
Kékkel és kárminnal átítatott
Szürkület, szálakra
Bomlik a csupasz falon
És a padló rosszul
Illeszkedő lécein,
Abban a majdnem hidegben,
Amikor csupán a köldök
Táján sűrűsödik valami,
Góc vagy talán csomó,
S nem lehet tudni,
Hogy jó vagy rossz,
És használ-e bárkinek, vagy
Csak árt majd ez is.

SL

Nem azért történt, hogy megértsük,
Hanem csak, hogy elviseljük
A görcs, a mellső kényszer, hogy valamit,
mindegy, vagy nyoma legyen,
bárhol, ha szűnik.

HK

Visszatalálni valahova,
Ahol (innen nézve) nem tűnik
Mégsem szétesőnek, és ahol
(látszólag) megint van esély
Egy kedvezőbb elrendezésre.

SL

Akkor már ki tudja, hányadszor próbáltam meg elmagyarázni, ki tudja, hányadszor kíséreltem meg világossá tenni és megértetni, persze eredménytelenül: mert mindegyre csak azt tapasztaltam, hogy hiába szerettem volna a legegyszerűbben elmondani, a legnyilvánvalóbban kifejezni, nemhogy fel se fogták, miről akarok beszélni, mert nem, sajnos nem fogták fel azok sem, akiket a legközelebb állóknak véltem, és nemcsak értetlenkedtek, hanem egyenesen megbántva érezték magukat, meg voltak sértve, ami mégiscsak túlzás;

hasonlatokat kerestem és párhuzamokat vontam és nézőpontokat váltottam:

a lehető legjobb szándékkal, a lehető legnagyobb igyekezettel próbáltam tisztázni a kérdést, és azt reméltem, valamelyik szemszögből hátha sikerül rávilágítanom, miről van szó, és akkor talán elfogadják, talán megértik, és talán bólintanak rá, az se baj, ha észrevétlenül bólintanak, persze, nem sikerült;

semmilyen szögből, semmilyen nézőpontból, semmilyen módon nem sikerült megvilágítanom, hogy mit akarok voltaképpen a csenddel, a sokadik kudarcba fült kísérlet, és nem kevés bosszankodás, nem kevés vívódás, nem kevés elfojtott tombolás után kénytelen voltam feladni a reményt;

HZ

sokáig tart, amíg az összes levéllel végzek, de amíg törölgetem őket, észre se veszem az időt;

mindig csak arra az egy levélre összpontosítok, amelyet tisztogatok, és ettől mintha kitágulna a pillanat, olyan érzés, mintha mindig ugyanazt a levelet törölgetném, mindig ugyanazt az egyet, és mintha több nem is lenne azon az egyen kívül;

HK

Egyre gyakrabban a csendet kereste minden szobában
A csendet
A sziklafalaknak ütődő hullámok mélyén a csendet,
A testek mélyén kéklő csendet
Símogatta, úgy tűnt, ebben a hűvös
Érintésben találja meg e csendet.
Nem sok köze van a szerelemhez, és
Rokona a már alig elviselhetőnek.

SL

Nyikorog a padló, s minden mozdulat
Recseg, akár a napverte jég, mely bármikor
Beszakadhat. Mintha angyal, ha izzadni
Kezd, s közel a vég.

HZ

valamit mondani még,

mintha volna rá esély,
hogya vállait megérintsd.
Azután már csak találgatod,
hány életre lenne szükség,
hogya kiigazítsd a mulasztásokat.

HK

Később hiába panaszkodnál.
Angyalaid a szárnyukat vonogatják
az ablakban, kissé érdektelenül.
Kívánod, nekik sajogna inkább.

HZ

Mosolygó vonalak takarják arcod
Melléd hajol, akit magad mellé engedsz.

...ez az arc is elfakul végül, és csak egy halványkék
derengés marad a helyén;
hogya a szemek színe tűnjön el utoljára.

NvJ

megfordult a fejemben, hogy esetleg érdemes volna meg-

szólítani őt, jó volna közeledni hozzá, megismerni valahogy és beszélgetni vele, csak hát éppenséggel nem jutott semmi eszembe, semmi olyasmi, amivel meg mertem volna szólítani, durvának éreztem volna minden szavam, és különben se szólítottam még le senki idegét, noha előfordult már többször, hogy akartam volna, de végül soha nem mertem, ami talán jobb is, hiszen többnyire már másnap, amikor az egészre visszagondoltam, sokkal megnyugtatóbb volt, hogy nem bonyolódtam újabb történetekbe, és ezúttal is így történt.

HK

Kiállni, ahogy néz rád,
állni a kék próbáját.
És akkor összeomolni,
amikor nem néz már.

SL

Minden tévedésed
egy elmulasztott szürkület,
egy elveszített hajnal.

HK-SL

Naptól áthevült lépcsőkön ültem,
épphogy árnyékba kerültek,
még őrizték a délelőtt melegét,
szemben volt a templom, ahol
először imádkoztam, nem tudva,
mit jelent egy ima, nem mintha
most tudnám, a lépcsőfokok
szorosan egymáshoz illesztett
téglái őrizték a nap hevét,
néhány milliméterrel talán

a felszín alatt is megmaradhat

a templom

előtt ültem és őriztem magamban,

egy

szerelem tüzét, valamennyi ideig

még kitart.

SL, HZ

SL

Emlékezni fog mindarra, mondta,
amikor még úgy hitte, hogy tartani
lehet az ígéreteket, emlékezni fog
mindarra, amit el kellene felednie;

HZ

és ugyanígy, tette hozzá, ki fog törölni
mindent az emlékek közül, mindent,
amit végig meg kellene őriznie.

- Mondta ezt akkor, amikor még úgy hitte, hogy tartani lehet az ígéreteket.
- Tehát emlékezni fog mindarra, amire emlékeznie kell, és el fog felejtani mindent, amit el kell felejtene.
- Nem, mert tartania kell az ígéreteket.
- De nem lehet megtartani az ígéreteket.
- Akkor mit ígért, mire fog emlékezni?
- Miért, mit ígért, hogy mit fog elfelejtani?
- Azt, hogy elfelejti, hogy mire nem szabad emlékezni.
- Nem, hanem, azt ígérte, hogy emlékezni fog arra, amit nem szabad elfelejtani, és törölni fog mindent, amire emlékezni kell.
- De úgy emlékszik, hogy az ígéreteket nem lehet megtartani.
- Elfelejtette, hogy mit ígért?
- Nem, nem ígérte, hogy emlékezni fog.

- Nem emlékszik, hogy mit ígért?
- Megígérte, hogy el fogja felejteni.
- Elfelejtette, hogy mire emlékszik.
- Arra emlékszik, hogy el kell felejtenie.
- Törölte az emlékek közül, hogy mire kellene emlékeznie?
- Mert nem emlékszik, hogy mit kell elfelejtenie.
- De arra csak emlékszik, hogy el kell felejtenie.
- Hát, el kellene felejtenie.
- Mit?
- Hogy el kell felejtenie.
- El bizony, hiszen megígérte.
- Mit?
- Hogy törli.
- Törli?
- Az emlékek közül.
- Közül?
- Töröl.
- Felejt.
- Emlékszik.
- Emlékszik, hogy felejt.
- Felejt, hogy töröl.
- Töröl, hogy emlékszik.
- Emlékszik, hogy megígér.
- Megígér, hogy töröl.
- Töröl, hogy töröl.
- Emlékszik, hogy emlékszik.
- Felejt.

- Ígér.

- Emlékszik.

- Töröl.

HZ

Nem azért történt, hogy megértsük,
Hanem csak, hogy elviseljük.

HK

Nem tud kicsordulni, bár színültig tele,
egy falevél billenésére is lüktet, ég, reped -
mind sűrűbb és egyre nehezebb,
megszokott kín, nincs rá gyógyszered.

NvJ

szerettem volna elmenni,
el valahova,
mindenképpen el innen,
így nem mehet
akárhova;

csak ez az „akárhova”
folyton fennakadtam,
hiszen kell legyen úticél,
tehát mindig megakadtam,
így rekedt meg,
így feneklett meg

ha csupán egyetlen, de *valódi*
egérutam akadt volna,
fel sem merül, a „hova”
csak az „el innen” marad
a mielőbb el,

végül mindig feladom,
és nem megyek sehova,
és az egész megtorpan,
és visszahőkölök;
és maradok,
és nem megyek sehova;
és nem is értem,
mi volt ez a felindulás;

HZ

Minden télen gyökérig elfagyott.
Tavasszal folyton újakezdte.
Hajtások, rügyek, görbe levelek.

Alig érthető konokság.
Ahogy az ágak virágoznak.
Évről évre. Minden tavasszal.

HK

Kerted senkit nem érdekel.
A kertet felejtse el, ne
nézd meg, mivé lett, miféle
hulladékkal hordták tele.

Kék szemmel az iszapos
folyót is azúrnak látnád.

SL

És keresem a csendet, amelyet már nem akarok elmagyarázni senkinek,
és akkor csak telnek a napok,
néha hetekig úgy tűnik, minden jól van így, és minden rendben,
telik az idő, simán és egyenletesen,
olyan zavartalanul, mintha megállt volna,
közben persze halad tovább,
és egyszer csak újra eljön a pillanat, amikor azt érzem,
menni kell,
és mérlegelem a lehetőségeket,
megint töröm a fejem,
ismét fontolgatom az esélyeket.

HZ

Mennyi pótcselekvés, mennyi felesleges, eltúlzott mozdulat, mennyi elterelő, nyom nélkül kilobbant gondolat, mennyi elvesztegetett nap, hét, hónap, és mennyi félrevezetett élet, valószínűleg csak azért, mert amikor szembejött veled a sarkon, te az angyalokat hajhásztad, vagy sörözni mentél.

HK

Ne feledjük a kavicsokat.
Fontos a fagy, szintúgy a reggel.
A megunt köd, még az is sokat.
Annak, aki mindent mérlegel.

Megindulunk megint.
Nem árt, ha gyalog.

Vén tölgyek közt, viharkabátban.
Egy agyonjárt, elnyűtt ösvényen.
Itt vagyunk hát, frissen, hibátlan.
Osztozunk a lelki köszvényen.

SL

Egy dallam, amely elkísér, nem enged, nem hagy el, számíthatsz rá, retteghetsz tőle, mindig ott lesz, nem tudod feledni, legfeljebb megfeledkezel róla egy időre, de akkor is ott lesz a nyomodban, hátul, a tarkó tájékán, valamelyik agyzugodban, mások is vannak

így ezzel, ne aggódj, nem vagy
egyedül, volt, aki a félrecsúszott
nyakkendőjét emlegette, valaki
a levegőt szedte szaggatottan,
egyikük pedig örökös arythmiával
küzdött, hidd el, aránylag olcsón
megúszta ezzel a múlni nem
akaró dallammal, mely persze,
távol áll attól, hogy szeresd,
valamiképp mégis megszokta,
és álmatlan éjeket is más okoz már,
a bélgörcsök talán, ezeknek
viszont máshoz van köze, ahhoz
inkább, ami előtted áll, és nem
ahhoz, amit magad mögött hagytál

HZ

Ha megtörik is a nadrág éle,
fehér ingéhez, melyet húz:
befér a dac, a szégyen -

a mellébeszélés nem;
ahhoz túl bő az öltöny.

SL

Az ár ellenében menekülve
csak egy dologra ügyelj
a túrhetetlen hőségben:

ne állj meg félúton az árnyékos,
halványzöld lugasnál, amelyben
egy krémszínű tálon néhány szem
fekete szeder vár -

HZ

szeder, édes, fekete:
a félrelépés gyümölcse.

HK

Finom késekkel dolgozzál majd

Uram

HZ

Vissza addig, ahonnan újra lehet.

Végigpróbálni egy másik verziót.

NyJ

Ha sikerülne a port, a levéltörmeléket,
a megszáradt bőrt,
ha sikerülne azt, ami a körmünkre,
a kézfejünkre, sőt
egész karunkra égett,
ha sikerülne lehántani törzsünkről,
mi ráarakodott, a kérget,
ha fejünk helyén már fél tucat vessző nőtt,

ha nem is fölösleges,
de mellékes mindenképp,
hogy belülről útnak indulnak díszaink,
a fecskék –

HZ

Valaki
irányvonalakat jelöl ki egy szétterített
térképen.
Ekkor belátom: bizonyos utak
sehova

SL

Ezért olyan nagy a turisták tévedése.

HK

Az útinaplót célszerű még otthon, indulás előtt megírni. Hogy azután a tavak, tengerek partjainál már csak korrigálni kelljen.

NvJ

Mindent visszacsinálni. Addig, ahonnan újra lehet. Másként. Alakítani a dolgokat, és végigpróbálni egy másik verziót.

HZ

egy idő után azt vettem észre, hogy kedélyem elcsendesedik, kisimul, zavartalanná válik, a levelek tisztogatása közben halványabbá, fakóbbá válnak az emlékek, és ezzel egyidejűleg mintha az elkövetkező időkre is kevesebb aggálllyal gondolnék - vagyis, hogy úgy mondjam, a virágok ápolgatása közben mintegy visszakerültem a jelenbe, és ez megnyugtató

HK

a fagy
csontig hatol, és mégse fázom, talán először
átjár a hideg, de nem ellenkezem
lassan átfagy
mindenem, de nem fázom;
akár otthon is lehetnék ebben a csontig ható hidegben,
ennek ellenére könnyűnek, indokolat-
lanul könnyűnek érzem magam,
és nem értem,
sejtem,
hogy így szokott lenni, egyik
pillanatról a másokra könnyebbül meg az ember;

HZ

Kiválasztani egy fát,
egyét a sok közül, és leülni alá,
szemben a hajnali éggel;
kiválasztani a fán egy gyümölcsöt,
egyetlen szemet, és figyelni,

mögötte az éggel,
várni, hogy mikor hull le,
mikor válik el örökre az ágtól,
amely gyümölcsé érlelte;
azután hazamenni
és megszabadulni, egy időre.